॥ ६३ ॥ मनोरोधाशक्तस्यदानमेवश्रेयइत्याह सार्थोयथाप्रवसतोमित्रमेवंमरिष्यतोमर्त्यस्यदानंमित्रमित्यर्थः ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ दानस्यचित्तशुद्धिद्वारायज्ञादौयज्ञादेश्चचित्तैकाग्र्यद्वारासमष्ट्युपास्तौप्रवृत्ति हेतुत्वेनचउपकारकत्वमाह अतिथिरिति अग्निराहवनीयादिरूपः गवामृतंक्षीरंतदेवसोमाख्यंहोतव्यं सोयंसनातनोनित्योधर्मः अमृतोमोक्षहेतुः तत्रद्वारमाह वायुःसर्वमिदंजगत्वायुरेवव्यष्टिर्वायुःसमष्टि रितिश्रुतेःपिंडब्रह्मांडात्मकवायुरूपत्वप्राप्तेर्मोक्षद्वारमित्यर्थः ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ उक्तलक्षणस्यवायोरपिसंहारेकिमवशिष्यतइत्याह सूर्यएकोविचरते सूर्यवच्चित्प्रकाशरूपआत्मैवास्तिअवस्थात्रयेतदभावेचप्र काश्यसत्त्वासत्त्वयोःसूर्यइव कुतस्तर्हिप्रपंचभानमतआह चंद्रमाजायतेपुनःचंद्रमामनोभूत्वेतिश्रुतेर्मनएवाविद्यावशादुत्पद्यतेतच्चदुःखप्रदंजगत्कल्पयति अविद्यानिवृत्त्युपायमाह अग्निर्हिमस्यभैषज्यंअग्नि

यक्षउवाच किंस्वित्प्रवसतोमित्रंकिंस्विन्मित्रंगृहेसतः॥ आतुरस्यचकिंमित्रंकिंस्विन्मित्रंमरिष्यतः॥६३॥ युधिष्ठिरउवाच सार्थःप्रवसतोमित्रंभार्यामित्रंगृहेसतः॥ आतुरस्यभिषङ्मित्रंदानंमित्रंमरिष्यतः॥६४॥ यक्षउवाच कोतिथिःसर्वभूतानांकिंस्विद्धर्मसनातनं॥ अमृतंकिंस्विद्राजेंद्रकिंस्वित्सर्वमिदंजगत्॥६५॥ युधिष्ठिरउवाच अतिथिःसर्वभूतानामग्निःसोमोगवामृतं॥ सनातनोमृतोधर्मोवायुःसर्वमिदंजगत्॥६६॥ यक्षउवाच किंस्विदेकोविचरतेजातःकोजायतेपुनः॥ किंस्विद्धिमस्यभैषज्यंकिंस्विदावपनंमहत्॥६७॥ युधिष्ठिरउवाच सूर्यएकोविचरतेचंद्रमाजायतेपुनः॥ अग्निर्हिमस्यभैषज्यंभूमिरावपनंमहत्॥६८॥ यक्षउवाच किंस्विदेकपदंधर्म्यंकिंस्विदेकपदंयशः॥ किंस्विदेकपदंस्वर्ग्यंकिंस्विदेकपदंसुखं॥६९॥ युधिष्ठिरउवाच दाक्ष्यमेकपदंधर्म्यंदानमेकपदंयशः॥ सत्यमेकपदंस्वर्ग्यंशीलमेकपदंसुखं॥७०॥ यक्षउवाच किंस्विदात्मामनुष्यस्यकिंस्विद्दैवकृतःसखा॥ उपजीवनंकिंस्विदस्यकिंस्विदस्यपरायणं॥७१॥ युधिष्ठिरउवाच पुत्रआत्मामनुष्यस्यभार्यादैवकृतःसखा॥ उपजीवनंचपर्जन्योदानमस्यपरायणं॥७२॥ यक्षउवाच धन्यानामुत्तमंकिंस्विद्धनानांस्यात्किमुत्तमं॥ लाभानामुत्तमंकिंस्यात्सुखानांस्यात्किमुत्तमं॥७३॥

र्वाग्भूत्वेतिश्रुतेर्वागेवतत्त्वमस्यादिकाहिमस्यसूर्याभिभावकस्याविद्याजाड्यस्यऔषधंनिवारकं भूमिःशरीरंतदेवमहदावपनंविद्याअविद्यायाश्चनिधानपात्रं इहैवसंसारित्ववदसंसारिब्रह्मभावोपिसाक्षात्क्रियत इत्यर्थः ॥ ६८ ॥ अत्रद्वाभ्यांप्रश्नाभ्यांब्रह्मविद्यासूत्रंससाधनमुपक्षिप्तंततःसप्तभिस्त्वंपदार्थशोधस्तत्रिभिस्तत्पदार्थशोधःससाधनःकृतः इदानींपुनःप्रकारांतरेणसाधनान्येवविदधत्तत्त्वंपदार्थयोरभेदंतत्त्वमस्यहंब्रह्मास्मीत्यादिमहावाक्यप्रतिपाद्यंदर्शयतिनवभिः किंस्विदेकपदमित्यादिना ॥ ६९ ॥ एकपदंएकमेवपर्यवसानस्थानं दाक्ष्येकृत्स्नोधर्मःपर्यवसितइत्यर्थः एवमुत्तरत्र ॥ ७० ॥ उद्योगोदानंसत्यंशीलंचसेव्यंतत्रापिदानमेवपुत्रवदात्माभार्यावत्सखापर्जन्यवदुपजीवनंच आत्मप्रदत्वात्रमणीयफलत्वात्नादत्तमुपतिष्ठतीतिवचनेनोपजीवनहेतुत्वाच्चेत्याह किंस्विदात्मेति ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥

Digitized by Google